

Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki dobrobytu gospodarczego

Elżbieta Adamowicz

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

26 października 2010 r.

Organizatorzy

Akademia Młodego Ekonomisty

Przedmiot ekonomii:

badanie w jaki sposób społeczeństwo gospodarujące dokonuje wyborów dotyczących sfery gospodarczej.

- **co** wytwarzać (jakie dobra i usługi)
- **jak** wytwarzać (jakie metody wytwórcze)
- **dla kogo** wytwarzać (jak dzielić wytworzony produkt)

Od wyników tej działalności zależy zarówno dobrobyt całego społeczeństwa jak i poszczególnych obywateli.

Akademia Młodego Ekonomisty

Pomiędzy dobrobytem a rozwojem gospodarki występuje ścisły związek: od rozwoju całej gospodarki zależy poziom osiągniętego dobrobytu.

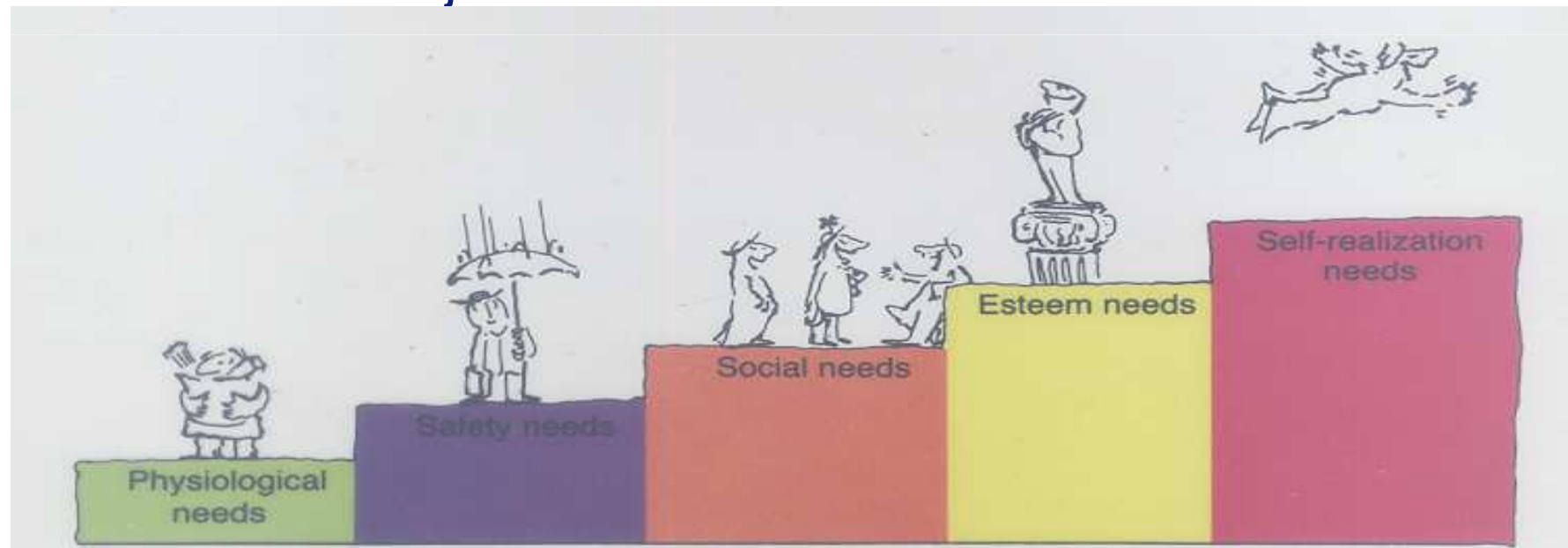
Dobrobyt:

- w ujęciu historycznym był równoznaczny z bogactwem narodu mierzonym wartością wytworzonego produktu
- współcześnie rozszerza się go jakość życia, która zależy od poziomu zaspokojenia różnorodnych potrzeb, nie tylko ekonomicznych ale i społecznych

Akademia Młodego Ekonomisty

Zróżnicowanie potrzeb

- **Ekonomiczne:** bytowe (fizjologiczne)
Zaspakajamy je poprzez konsumpcję dóbr i usług
- **Społeczne:**
  - bezpieczeństwa, więzi społecznych, uznania, samorealizacji

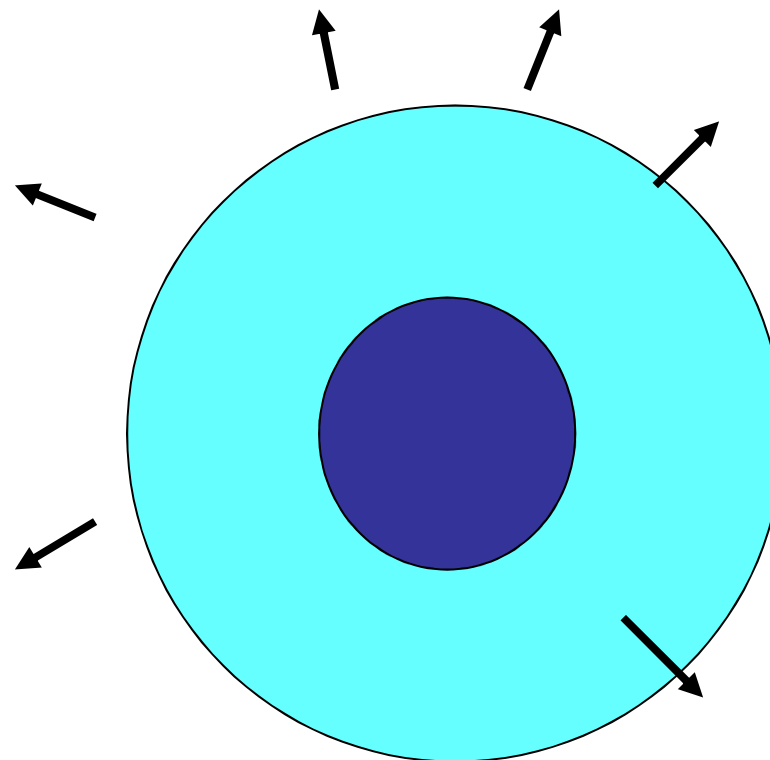
Akademia Młodego Ekonomisty

**Potrzeby i zasoby:
Rzadkość zasobów,
nieograniczoność potrzeb**

- **Ograniczoność zasobów:**

- surowców naturalnych
- wyposażenia kapitałowego
- zasobów ludzkich

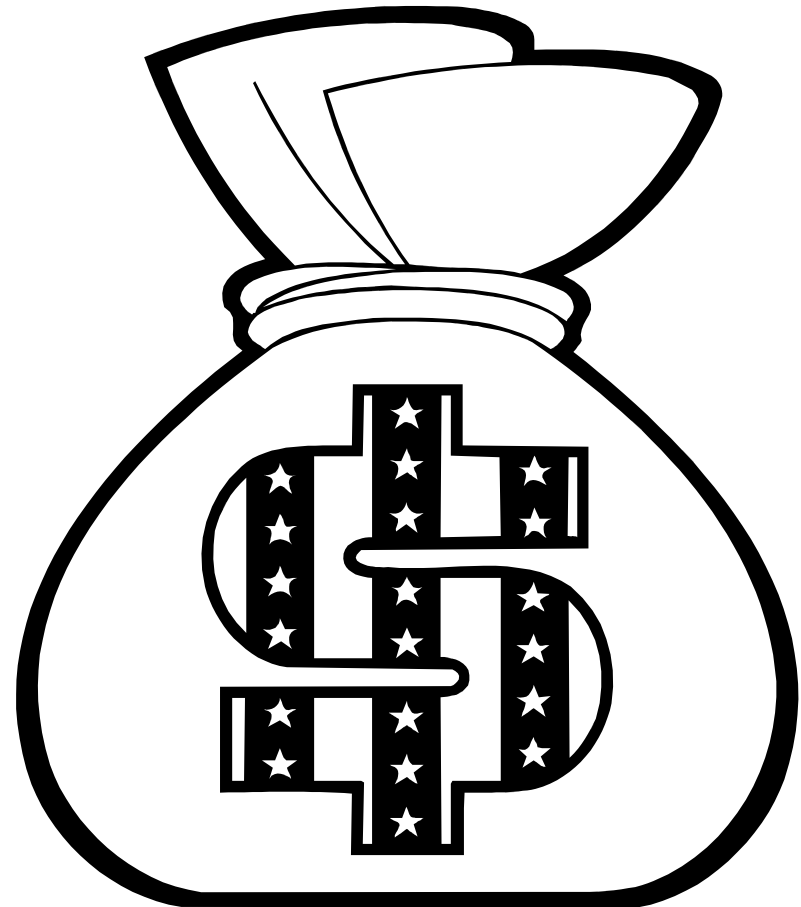
- rzadkość zasobów - najistotniejszy problem do rozwiązania w życiu gospodarczym

Akademia Młodego Ekonomisty

Preferencje indywidualne a zbiorowe

- Preferencje społeczne powinny odzwierciedlać interes całego społeczeństwa
- Preferencje indywidualne odzwierciedlają interesy poszczególnych podmiotów:
  - konsumentów
  - pracowników
  - przedsiębiorców

Akademia Młodego Ekonomisty

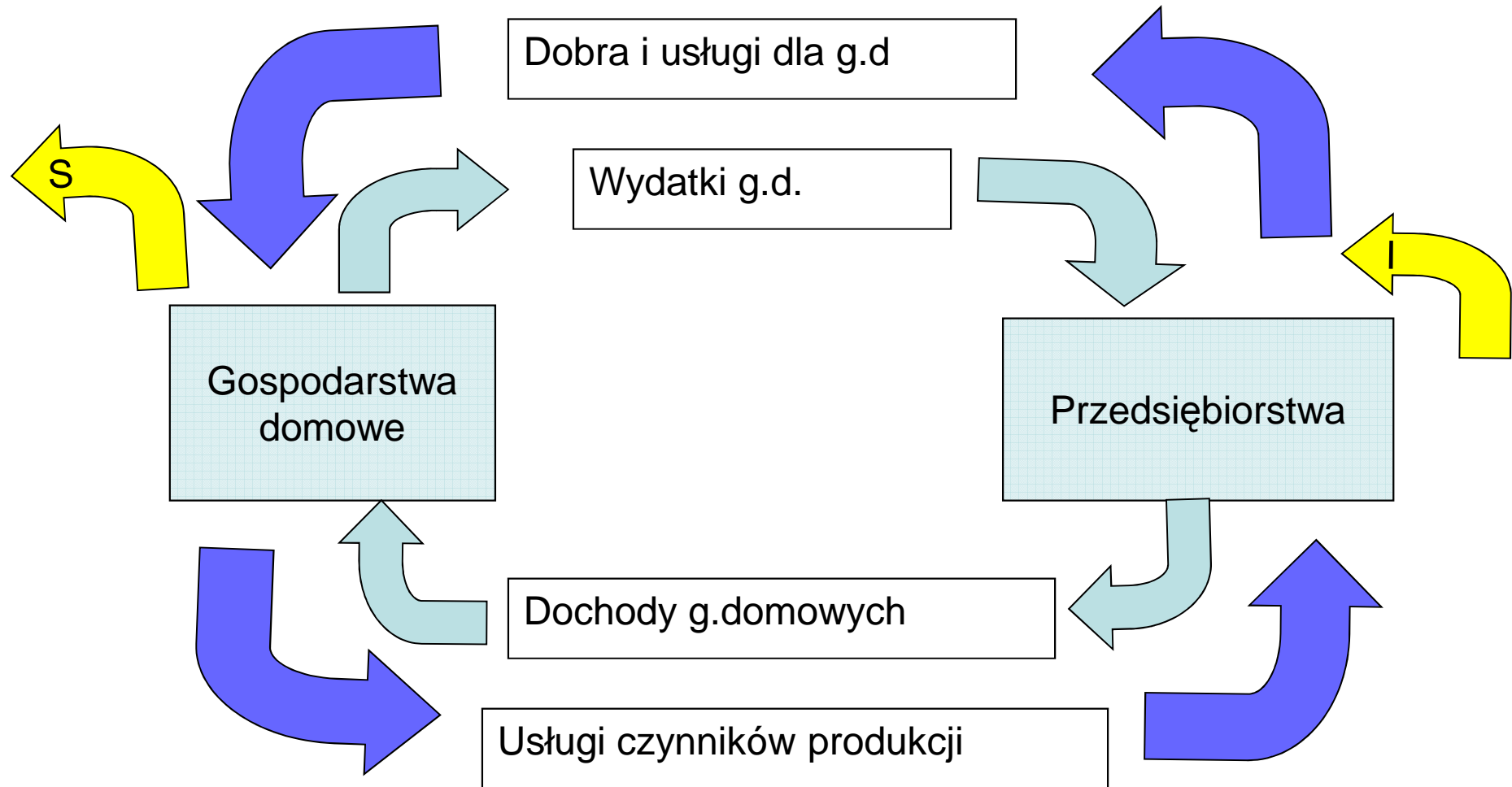
Akademia Młodego Ekonomisty

Akademia Młodego Ekonomisty

Ruch okrężny dochodów i wydatków

Akademia Młodego Ekonomisty

Produkt krajowy brutto (PKB):

rynkowa wartość

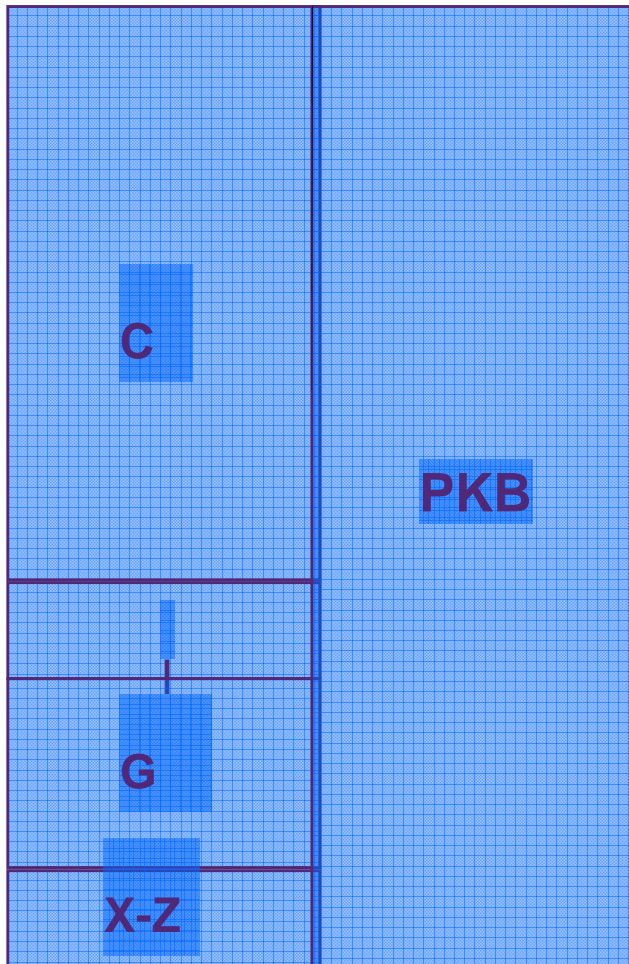
dóbr i usług finalnych

wytworzonych w danym okresie

przez czynniki produkcji zlokalizowane na terenie danego kraju, bez względu na to, do kogo one należą

Akademia Młodego Ekonomisty

PKB jako strumień produktów

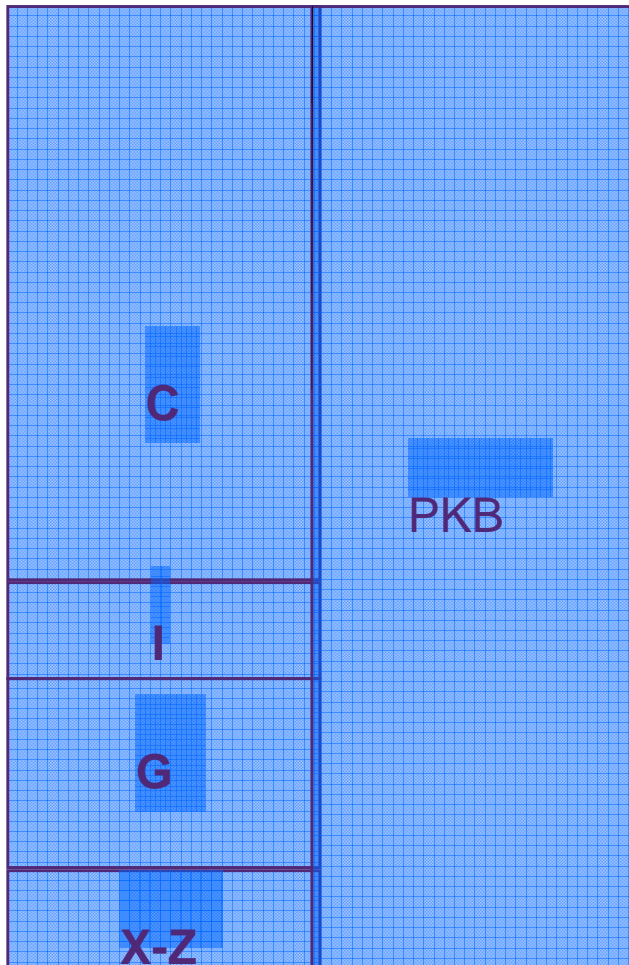
Wszystkie wytworzone w kraju dobra i usługi finalne są przeznaczone na:

- konsumpcję - **C**
- inwestycje - **I**
- wydatki rządowe - **G**
- wymianę z zagranicą - **NX (X - Z)**

Ich suma stanowi produkt gospodarki

Akademia Młodego Ekonomisty

PKB jako strumień wydatków

Wszystkie dochody uzyskane przez krajowych uczestników działalności gospodarczej są przeznaczone na zakup:

- dóbr konsumpcyjnych - C
- dóbr inwestycyjnych - I
- zakupy rządowe - G
- wymianę z zagranicą - NX (X- Z)

Ich suma stanowi produkt gospodarki

Akademia Młodego Ekonomisty

Produkt narodowy brutto (PNB) to

- rynkowa wartość
- dóbr i usług finalnych
- wytworzonych w danym okresie
- przez czynniki produkcji należące do obywateli danego kraju, bez względu na to gdzie są one zlokalizowane

Akademia Młodego Ekonomisty

Dochód narodowy, dochód osobisty i dochód do dyspozycji

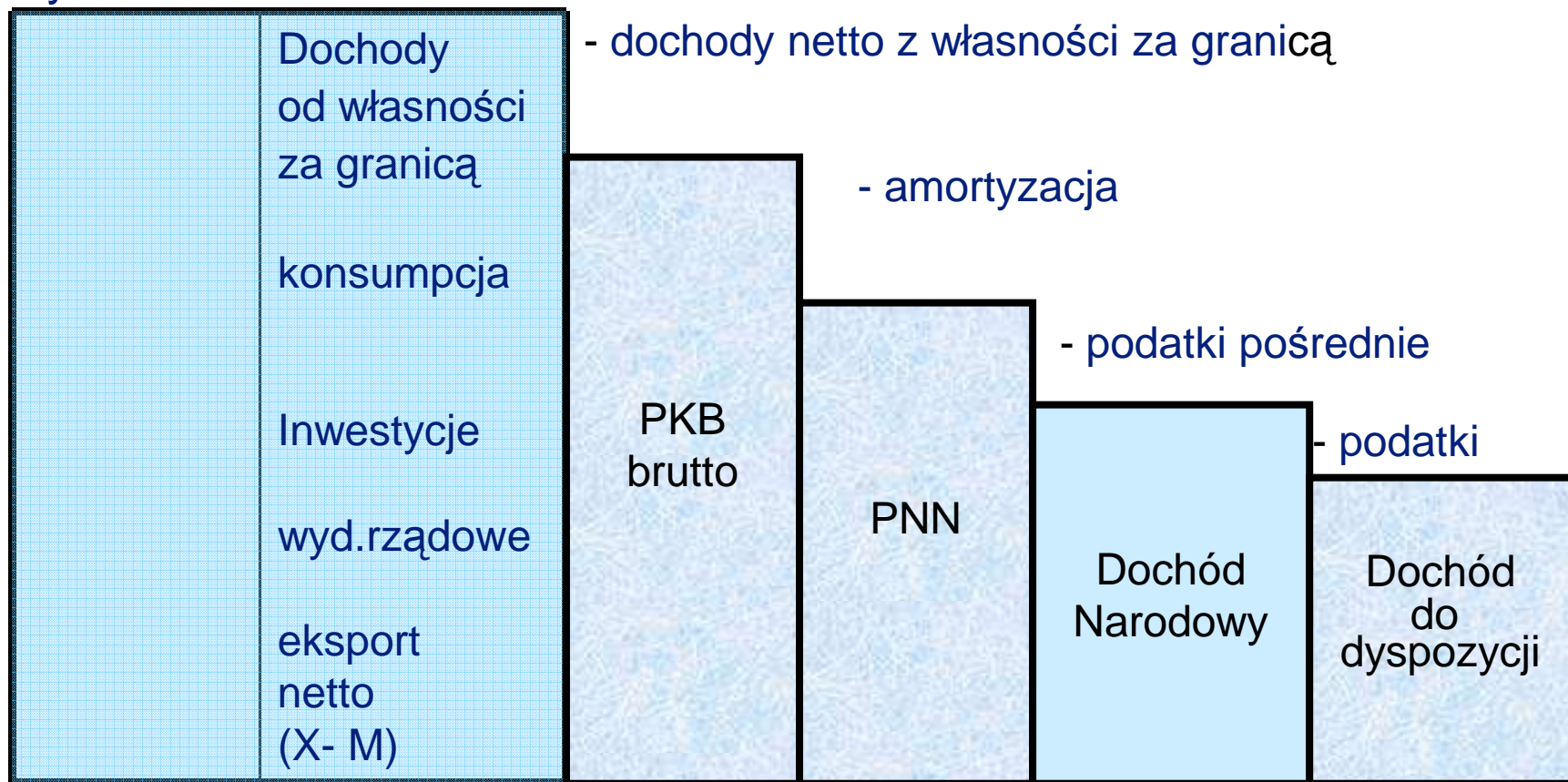
- **Dochód narodowy** równy jest produktowi narodowemu netto powiększonemu o subsydia rządowe i pomniejszonemu o podatki pośrednie. Jest to **produkt netto**, wytworzony w gospodarce, nazywany także wartością nowo wytworzoną.
- **Dochód rozporządzalny** (do dyspozycji) równy jest dochodowi osobistemu pomniejszonemu o podatki osobiste
- Dochód rozporządzalny to kwota, jaką gospodarstwa domowe mogą przeznaczyć na konsumpcję

Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki makroekonomiczne

PNB, ceny
rynkowe

Strumień
dochodów

Akademia Młodego Ekonomisty

Ograniczenia w rachunkach makroekonomicznych

- Omijanie produkcji gospodarstw domowych
  - opieka nad dziećmi, pranie robione w domu, sprzątanie w ogródku itp.
- Nieuwzględniane transakcji, w przypadku których nie ma śladów ich przeprowadzenia
  - „podziemie gospodarcze”
- nie uwzględnianie czasu wolnego, pojęcia jakości oraz różnorodności
- Pomijanie efektów zewnętrznych (np. zatrucie środowiska)

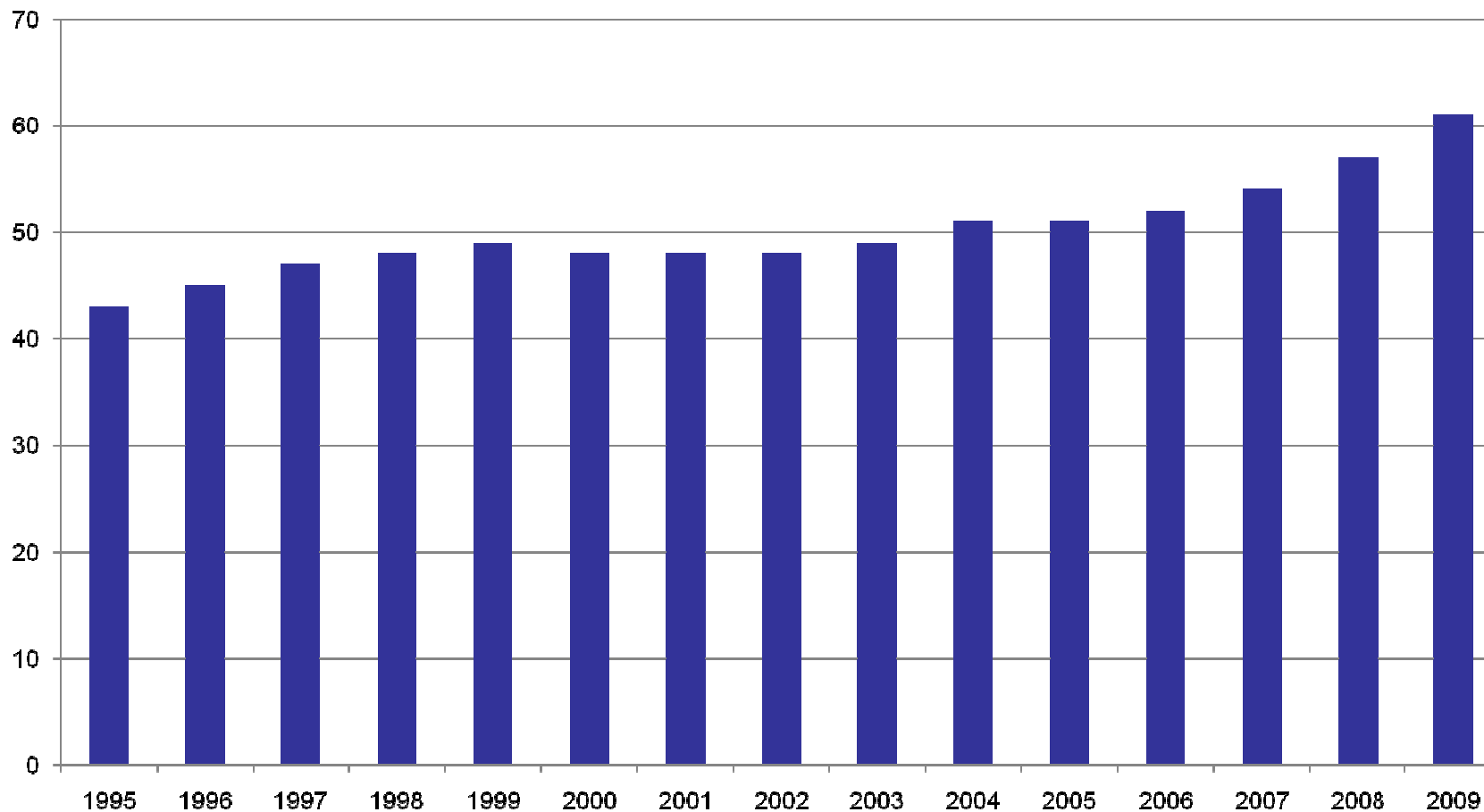
Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki alternatywne

- Dobrobyt Ekonomiczny Netto (NEW)
- Pomiar jakości życia
- Rachunki budżetu czasu
- Wskaźniki nastrojów ekonomicznych

Akademia Młodego Ekonomisty

PKB na głowę mieszkańca w Polsce –średnia UE27 ==100%

Akademia Młodego Ekonomisty

Wskaźnik nastrojów ekonomicznych (ESI)

